

	29.Mar	5.Nis	Değişim		29.Mar	5.Nis	Değişim
BIST-100 Endeksi	93.784	98.783	% 5,3 ▲	EUR/USD	1,1217	1,1214	% 0,0 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%21,19	%21,19	0 bp ●	USD/TL	5,5405	5,6252	% 1,5 ▲
Türkiye 5 Yıllık CDS	425	388	-37 bp ▼	EUR/TL	6,2765	6,3143	% 0,6 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	1.058	1.085	% 2,6 ▲	Altın (USD/ons)	1.292	1.291	% 0,0 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,41	%2,50	9 bp ▲	Petrol (USD/varil)	68,4	70,5	% 3,1 ▲

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta küresel piyasalarda yoğun ekonomik veri gündeminin yanı sıra ticaret müzakereleri ve Brexit süreci yakından takip edildi. ABD ile Çin arasında süregelen ticaret görüşmelerinde sona yaklaşıldığına yönelik artan iyimserlik küresel piyasaları olumlu yönde etkilerken, Brexit sürecine ilişkin belirsizlikler gündemdeki yerini korudu. Küresel ekonomik büyümeye ilişkin iyimser görüşleri destekleyen veri açıklamaları ise petrol fiyatlarını destekledi. Yurt içinde yerel seçimlerin yansımaları yakından takip edilirken, enflasyon yoğun veri gündeminin içinde ön sıralarda yer aldı.

Ticaret müzakerelerine ilişkin artan iyimserlik...

Geçtiğimiz hafta ABD ile Çin arasında devam eden ticaret görüşmelerinde uzlaşmaya yaklaşıldığı yönünde beklentilerin güçlenmesi küresel piyasaları olumlu etkiledi. ABD'li yetkililer söz konusu görüşmelerde kağıt üstünde anlaşmaya varıldığına dair açıklama yapsalar da ABD Başkanı Trump, bu ay içerisinde tamamlanması beklenen görüşmelerin en az dört hafta daha sürebileceğini ifade etti. Trump'ın açıklamaları piyasalarda ticaret savaşına yönelik iyimserliği nispeten sınırladı.

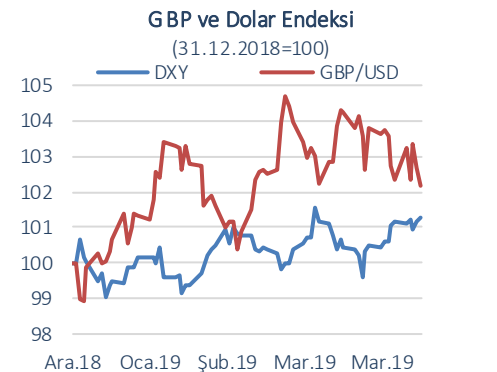
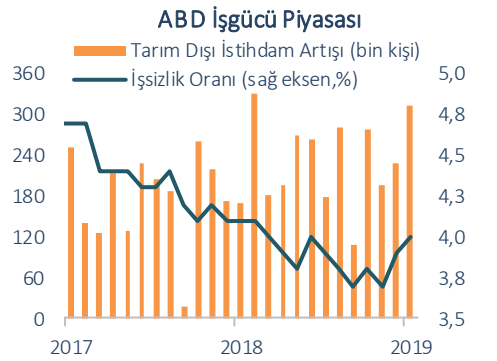
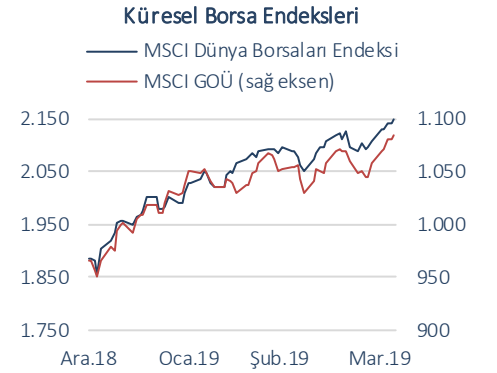
Ticaret savaşına ilişkin iyimserliğin güçlendiği haftada ABD'de yoğun bir veri gündemi takip edildi. Perakende satışlar Şubat'ta aylık bazda %0,2 gerilerken, aynı dönemde dayanıklı mal siparişleri beklentilerin üzerinde gerçekleşmesine rağmen 4 ayın ardından ilk kez geriledi. Öte yandan, Mart ayında ISM imalat PMI 55,3 ile öngörülerini aşarak iktisadi faaliyetin seyrine yönelik olumlu görüşleri destekledi. Yatırımcıların yakından takip ettiği tarım dışı istihdam artışı da Mart ayında 196 bin kişi ile tahminlerin üzerinde gerçekleşerek istihdam sektöründeki toparlanmanın devam ettiğine işaret etti. Aylık bazda ortalama ücret artışının ise %0,1 ile öngörülerin (%0,3) altında kalması dikkat çekti.

Dünya Ticaret Örgütü ticaret hacmi büyüme tahminini indirdi.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) küresel ticaretin 2018 yılının son çeyreğinde %0,3 oranında daraldığını, yıl genelinde ise %3 oranında büyüme kaydettiğini açıkladı. Kurum, daha önce %3,7 olarak duyurduğu 2019 yılı küresel ticaret hacmi büyüme öngörüsünü ise aşağı yönlü revize ederek %2,6'ya indirdi. DTÖ büyüme tahmininin revize edilmesinin gerekçelerini; küresel ekonomik büyümedeki yavaşlama, finansal piyasalarda artan oynaklık, gelişmiş ülkelerin para politikalarındaki sıkılaşma, yeni gümrük vergileri ile ticaret savaşındaki misillemeler olarak sıraladı.

Brexit sürecine ilişkin belirsizlikler devam ediyor.

İngiltere Parlamentosu geçtiğimiz hafta Brexit sürecine yönelik alternatif 4 ayrı seçeneği daha reddetti. İngiltere Parlamentosu'nun alt kanadı olan Avam Kamarası ise anlaşmasız Brexit seçeneğini önlemeye yönelik tasarımı kabul etti. İngiltere Başbakanı Theresa May AB Konseyinden Brexit'in 30 Haziran'a ertelenmesi talebinde bulundu. Ancak, AB tarafının yeni bir süre uzatımına mesafeli yaklaştığı biliniyor. AB liderleri 10 Nisan'da yapacakları

Kaynak: Datastream

toplantıda erteleme talebini görüşecek. AB'nin erteleme kararını onaylamaması halinde İngiltere'nin 12 Nisan'da AB'den anlaşmasız ayrılma olasılığı artacak.

Petrol fiyatlarında artış...

ABD ve Çin'de imalat sektöründe iyileşmeye işaret eden veriler ve ticaret savaşlarına yönelik artan iyimserliğin etkisiyle Brent türü ham petrolün varil fiyatı geçtiğimiz hafta 70 USD düzeyini aşarak Kasım 2018'den bu yana en yüksek seviyesini gördü. ABD'de artan petrol üretimine rağmen OPEC ülkelerinin üretim kısıntıları petrol fiyatlarını yukarı yönde destekledi.

Yurt içinde TÜFE artışı beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

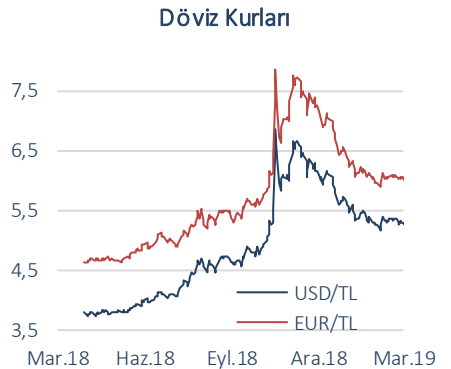
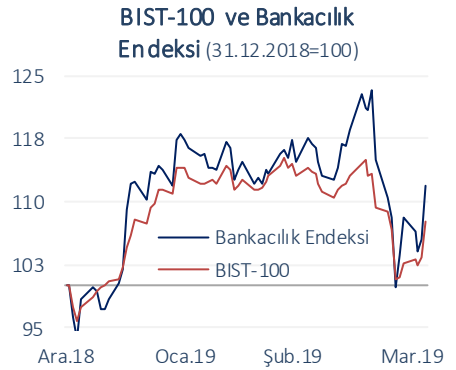
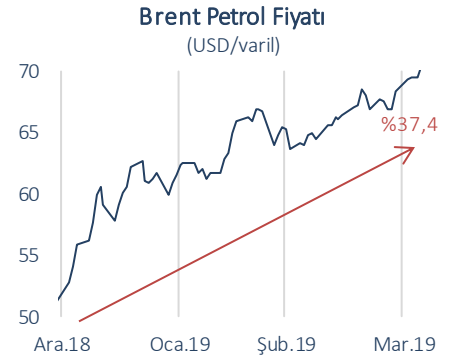
Mart ayında TÜFE aylık bazda %1,03 ile piyasa beklentilerinin üzerinde artış kaydetti. Yi-ÜFE'deki artış bu dönemde emtia fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle %1,58 düzeyinde gerçekleşti. Aralık 2018'den bu yana %20 civarında seyreden yıllık tüketici enflasyonu Mart ayında %19,71 düzeyinde gerçekleşti. Yıllık Yi-ÜFE'de Ekim ayından bu yana gözlenen gerileme eğilimi ise Mart ayında sekteye uğradı ([Enflasyon Gelişmeleri Raporumuz](#)).

Yurt içi piyasalarda dalgalı seyir..

Geçtiğimiz hafta yurt içi piyasalarda ABD ile ilişkilerin yanı sıra yerel seçim sonuçlarının yansımaları yakından takip edildi. BIST-100 endeksi haftayı %5,3'lük artışla tamamlarken, hafta içinde dalgalı bir seyir izleyen USD/TL ve 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faiz oranı haftayı nispeten yatay tamamladı. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın talep olması halinde bankacılık sektöründe tahsili gecikmiş alacaklardaki artışın önüne geçilmesi konusunda yardımcı olabileceklerini ifade etmesi bankacılık hisselerini olumlu yönde etkiledi.

Bu haftanın gündemi...

Bu hafta gerek küresel piyasalarda gerekse yurt içinde nispeten sakin bir veri gündemi izlenecek. Küresel piyasaların odağında Avrupa Merkez Bankası'nın 10 Nisan'da yapacağı para politikası toplantısı yer alırken, ticaret müzakereleri ve Brexit süreci de yakından takip edilmeye devam edecek. Yurt içinde ise yerel seçim sonuçlarının yanı sıra bu hafta açıklanacak olan reform paketi ve Türkiye-ABD ilişkilerindeki gelişmeler gündemin ön sıralarında yer alacak.

Veri Gündemi

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
8 Nisan	Euro Alanı Sentix Güven Endeksi	Nisan	-	-2,2
	ABD Fabrika Siparişleri	Şubat	-%0,6	%0,1
10 Nisan	İngiltere Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	Şubat	-	-%0,9
	ECB Para Politikası Toplantısı	Nisan	-	-
	ABD TÜFE Enflasyonu (yıllık)	Mart	%1,8	%1,5
11 Nisan	Fed Tutanakları	Mart	-	-
	Çin TÜFE Enflasyonu (yıllık)	Mart	%2,3	%1,5
	TR Ödemeler Dengesi	Şubat	-	-813 milyon USD
12 Nisan	ABD Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	1-6 Nisan	-	202 bin kişi
	ABD Üretici Fiyatları Enflasyonu (yıllık)	Mart	%1,9	%1,9
	Euro Alanı Sanayi Üretim Endeksi (aylık % değişim)	Şubat	-%0,5	%1,4
	ABD Michigan Tüketici Güven Endeksi, öncü	Nisan	97,5	98,4
	Çin Dış Ticaret Dengesi	Mart	8,8 milyar USD	4.1 milyar USD

Kaynak: Datastream

Sektörlerdeki Gelişmeler

Otomotiv pazarında daralma sürüyor.

Otomotiv Distribütörleri Derneği verilerine göre otomobil ve hafif ticari araç satışları Mart ayında geçtiğimiz yılın aynı ayına göre %35,5 oranında geriledi. Mevsimsel olarak satışların genel olarak canlanmasının beklendiği Mart ayında satışlardaki daralmanın ivme kaybettiği görülüyor. Satış hacimlerinin zayıf olduğu Ocak ve Şubat'ta yıllık düşüş oranları sırasıyla %59 ve %47,1 olarak kaydedilmişti. Böylece, vergi indirimlerine rağmen sektörde satışlar ilk çeyrekte yıllık bazda %44,2 oranında azalarak 88 bin 469 adet oldu. Yurt içinde otomotiv pazarı kurlardaki artışın yanı sıra talep koşullarının da sıkılaşmasıyla 2018 yılının Nisan ayından bu yana yıllık bazda daralıyor.

Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre otomotiv sektöründe ihracat performansı da zayıf bir görünüm sergiliyor. Mart ayında sektörün toplam ihracatı yıllık bazda %8,2 oranında gerileyerek 2,9 milyar USD oldu. Yıllık bazda Ocak ayında kaydedilen sınırlı artışın ardından Şubat ve Mart aylarında ihracatın önceki yıla kıyasla gerilemesiyle yılın ilk çeyreğinde sektörün toplam ihracatı %5,7 oranında daraldı.

Elektrik üretiminde gerileme devam ediyor. ⓘ

Yurt içinde Mart ayında elektrik üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,5 oranında azaldı. Bu dönemde doğalgaz ve kömüre dayalı (taş kömürü hariç) elektrik üretiminde belirgin bir düşüş gözlenirken, hidroelektrik santrallerinde elektrik üretiminin artması toplam üretimdeki düşüşü önemli ölçüde sınırladı. Ayrıca, diğer yenilenebilir kaynaklara dayalı elektrik üretimi de Mart ayında artış kaydetti. Böylece, yılın ilk çeyreğinde elektrik üretimi %1,21 oranında geriledi.

Küresel piyasalarda demir cevheri fiyatları yükseliyor.

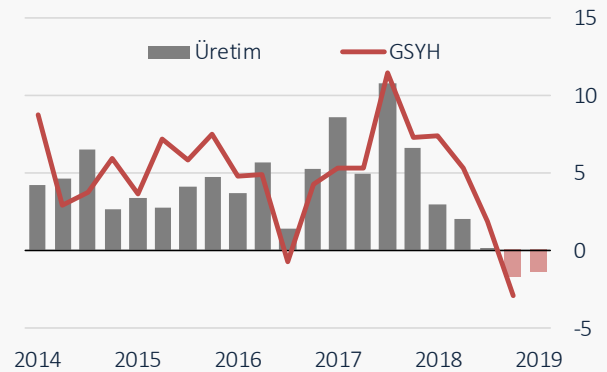
Çeliğin hammaddesi olması açısından birçok sektörün yakından takip ettiği demir cevheri fiyatları arz endişeleri nedeniyle küresel ölçekte yükseliyor. Brezilya'da demir cevheri madenlerinde güvenlik kaygılarının artması ve Batı Avustralya'yı etkileyen kasırga nedeniyle demir cevheri arzına yönelik endişelerin yoğunlaşmasıyla Çin'de demir cevheri fiyatları geçtiğimiz hafta vadeli işlemlerde ilk kez 100 USD/ton seviyesini aştı. Son dönemde gözlenen fiyat artışları, sektörü yakından takip eden analistlerin 2019 yılına ilişkin fiyat öngörülerini yukarı yönlü revize etmelerine neden oluyor.

ⓘ Neden Önemli ?

Türkiye'de genel olarak elektrik üretimi sınırlı da olsa tüketimin üzerinde gerçekleşerek, elektrik tüketimine paralel bir seyir izler. Bir diğer ifadeyle, elektrikte dış alım ve dış satımın toplam üretim içindeki payı göz ardı edilebilecek ölçüde düşüktür. Bu çerçevede, elektrik tüketiminin iktisadi faaliyetteki gelişmelere bağlı bir görünüm sergilediği dikkate alındığında, elektrik üretimi verileriyle de iktisadi faaliyet göstergeleri arasında bir ilişki olduğu değerlendirilebilir.

Türkiye ekonomisinin %7,4 oranında büyüme kaydettiği 2017 yılında elektrik üretimi %7,7 oranında artış kaydetmişti. 2018 yılında da ekonomik büyüme ile elektrik üretimi arasındaki güçlü ilişkinin devam ettiği görüldü. Yılın ilk yarısında GSYH ve elektrik üretiminde büyüme oranları oldukça yakın düzeyde gerçekleşirken, yılın ikinci yarısında iktisadi faaliyetin ivme kaybetmesine paralel olarak elektrik üretimindeki artış da hız kaybetti. Böylece, yıl genelinde kaydedilen %2,6'lık ekonomik büyümeye karşılık elektrik üretimindeki yıllık artış %0,8 ile sınırlı oranda gerçekleşti. Elektrik üretiminin %1,8 oranında daraldığı 2018 yılının son çeyreğinde GSYH'deki düşüş %3 düzeyindeydi. Bu çerçevede, elektrik üretimindeki daralmanın önceki çeyreğe kıyasla bir miktar ivme kaybettiği 2019 yılının ilk çeyreğinde GSYH'deki daralmanın da son çeyreğe kıyasla daha düşük gerçekleşebileceği değerlendiriliyor.

Elektrik Üretimi ve Ekonomik Büyüme
(yıllık değişim)

Kaynak: Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Dr. Doęan Őengöl
Müdür Yardımcısı
dogan.sengul@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoędu
Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.